

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUELLE

Valituksen alainen päätös

Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 päätös (14 §) Yleiskaava 2020 (YK0048)

Valittaja

Seutulan kyläyhdistys ry

Prosessiosoite

Seutulan kyläyhdistyksen sihteeri

VAATIMUKSET

Seutulan kyläyhdistys vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä yleiskaava 2020 Seutulan ja Kiilan osalta.

Tähän pitäisi kirjoittaa ne kaavamerkinnot, jotka vaaditaan kumottavaksi

Lisäksi vaadimme valituksenalaisille alueille kieltoa aloittaa minkäänlaisia toimenpiteitä tai rakennustöitä muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Perusteet

Kumottaviksi esitetyt aluevaraukset ja -merkinnät sisältävät kaikki yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) vastaisia ratkaisuja. Kaavassa suunnitellun teollisen ym. toiminnan yhteisvaikutukset on jätetty kokonaan arvioimatta sekä luontoselvitykset tekemättä.

Yleiskaavassa esitetyt aluevaraukset ovat voimassa olevan maakuntakaavan vastaisia heikentäessään selvästi maakunnallisesti merkittäviä viheryhteyksiä. Kaava vaarantaisi

vakavalla tavalla Seutulan ja Kiilan alueen virkistyskäyttöä sekä heikentäisi alueen keskeisiä luonto- ja maisema-arvoja. Samoin kaava lisäisi maisemaa radikaalisti muuttavaa toimintaa merkittävän kulttuuriympäristön päälle.

Yleiskaava on myös luonnonsuojelulain 42 § ja 47 § vastainen ohjatesaan rakentamista ja saastuttavaa teollista toimintaa kulttuurimaiseman keskelle ja luonnonsuojelulaissa rauhoitetun lahokaviosammalen esiintymisalueen välittömään läheisyyteen. Kaava vaarantaisi suojeltuja luontotyyppisiä sekä direktiivilajien lisääntymis- ja levähdysalueita sekä vaarantaisi, jopa katkaisisi tärkeitä ekologisia yhteyksiä. Kaavan toteutuminen tarkoittaisi myös kohtuutonta rasisitusta alueen asukkaille (ml. terveysvaikutuksia).

Kaavaratkaisut on syytä arvioida osaltaan myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksi.

Kiilan kaavaratkaisuissa on myös vakavia puutteita mahdollisten merkittävien luontoarvojen selvittämisen sekä niihin liittyvien vaikutusarviointien osalta, mikä on syytä nähdä myös maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n vastaisena.

Maantien 152 jatke (Kehä IV)

Yleiskaavassa on osoitettu aluevarauksena maantien 152 linjaus (ns. Kehä IV). Linjauksen pohjana toimii yleiskaavan yhteydessä laadittu aluevaraussuunnitelma, lisäksi tiestä on toteutettu ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Tievaraukseen ei liity tiesuunnitelmaa, jonka osana olisi määritelty riittävän tarkasti eräät tien toteuttamisen luontovaikutusten kannalta keskeiset, välttämättöminä pidettävät järjestelyt.

Tielinjauksen kohdalle osuu mm. viitasammakon esiintymisalue Kiilassa. Tie myös katkaisisi tärkeän ekologisen yhteyden, jota mm. liito-orava käyttää. Linjaus on siirrettävä pohjoisemmaksi niin, ettei sen alle jää miltään osin suojeltuja lajeja tai luontotyyppisiä.

Kaavan vaikutus luontoarvoihin, puutteelliset selvitykset

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 1 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Saman pykälän 2 momentin mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;

7) ympäristöhaittojen vähentäminen;

8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä

9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n 3 momentin mukaan pykälän 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Saman pykälän 4 momentin mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Kiilan-Seutulan alueella yksi merkittävä luonto-ongelma on ekologisen yhteyden heikentäminen Tuusulanjoki Vähäjoki (Lillå) laaksossa. Alueella oleva ("kiertotalous")teollisuus, moottorirata ja endurorata sekä louhinta aiheuttaa nykyiselläänkin kohtuutonta melu- ja pölyhaittoja yhteydelle ja jokilaakson luontoarvoille

Luontoarvojen selvitykset ovat puutteelliset. Luontovaikutukset käsittävät haittoja direktiivilajeilla ml. vuollejokisimpukka, kirjojokikorento, saukko, ja taimen. Alueella on liito-oravia. Seutulan ympäristössä kaavan luontodokumentin on myös viitasammakkoja.

"Viitasammakkoa esiintyy varsin yleisesti Etelä-Suomessa ja laji kelpuuttaa lisääntymispaikoikseen erilaisia runsaskasvustoisia järvien ja lampien rantoja sekä ojia. Vantaalla lajin lisääntymispaikkoja tunnetaan kaupungin lounaisosasta (Lammaslampi, Pitkäjärvi, Pikkujärvi), Ilolasta, itärajalla Bisajärveltä ja Gumböle träskillä sekä muutamilta pienialaisilta kosteikoilta Seutulan ympäristöstä. Vantaan viitasammakkokohteet on kartoitettu 2018. (Saarikivi 2018) Kaavan 2020 luotovaikutusten arviointi".

Alueen luontoarvokartassa on uhanlaisten lajien merkintöjä ilman selitystä, esim. (lahokavio sammal solbacka?).

Meluvaikutukset yksittäisistä laitoksista ovat lupaselvitysten mukaan melunormien rajoilla. Selvitykset on tehty puutteellisesti eivätkä kuvaa yksittäisten laitosten maksimimelua. Vielä suurempi ongelma on melun yhteisvaikutus, joka aivan ilmeisesti tulisi ylittämään normit.

Alueen meluavia toimintoja perusteellaan lentomelualueella. Lentomelu on kuitenkin esim. teollisesta louhinnan ja murskauksen meluun nähden täysin erilaista ja sitä on tarkasteltava yhteisvaikutuksen osalta. **Lentomelua ei voi käyttää perusteena alueen ympäristön ja asutuksen kannalta kohtuuttoman rasituksen aiheuttamiseen.** Alueen asukkaat joutuvat nykyiselläänkin valittamaan melusta ja pölystä jatkuvasti sekä Ely-keskukseen ja Vantaan ympäristökeskukseen.

Tyypillistä alueelle kaavaillulle teolliselle toiminnalle on vuosia jatkuva kaivostotoiminnan laajuinen kallionlouhinta "tontin tasaamiseksi kaavanmukaiseen tasoon". **Alueen teollisuustonttien kaavoitus on usein tosiasiallisesti kivilouhimon kaavoitusta.**

Räikein esimerkki on Bergkulla, jossa pitkään harjoitettu teollista kivenlouhintaa toimenpideluvalla sekä kaupungin ympäristöluvalla murskaukseen.

Alueen teollisen toiminnan vesipäästöissä ei tarkkailla ympäristölaatuunormeja, eikä luvanvaraisia metalleja, PAH- tai muita haitta-aineita ole juurikaan säädelty. Yhteisvaikutukset vesipäästöissä ovat vielä pahemmin kontrolloimatta. Vedet valuvat Tuusulan- ja Vantaanjokeen ja vaarantavat suojellut vesieliöt kuten vuollejokisimpukan,

taimenen, kirjojokikorenon ja saukon. **Vantaanjoessa kysymys on vaikutuksista Natura2000 alueeseen ja näiden olisi tullut olla selvitetty tieteellisellä varmuudella.** Mitään selvitystä ei ole tehty, mutta tarkkailutulosten perusteella voidaan pitää selvänä, että vesistöihin kohdistuu kohtuuttomia vaikutuksia.

Valtakunnalliset alueidenkäyttöperiaatteet

Valtioneuvoston päätöksellä 30.11.2000 hyväksytyjen ja päätöksellä 13.11.2008 tarkistettujen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 4.3 (Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu) yleistavoitteiden mukaan yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen. **Liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.**

Toteutuessaan yleiskaava vaarantaa Seutulan ja Kiilan jo ennestään erittäin haastavaa liikenneturvallisuuksilannetta lisäämällä raskaan liikenteen määrää. Raskas liikenne on jo nyt kestäättömällä tasolla Kiilassa Katriinantiellä, jossa päivittäinen liikennemäärä on jo n. 5000 raskaan ajoneuvon tasolla. Tienvarressa on asutusta ja alueen ainoa kevyen liikenteen väylä.

Kohdan 4.4 (Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat) erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota. Yleiskaava ei ole tältä osin alueidenkäytön mukaista.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat, riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet sekä niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus. Yleiskaava huonontaa olennaisesti alueen virkistyskäyttöä ja viheralueverkostoa.

Yleiskaava on perustuslain vastainen

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Yleiskaava vaikuttaa jokaisen Seutulan ja erityisesti Kiilan asukkaaseen heikentämällä terveellistä elinympäristöä. Elinympäristön terveellisyys on jo nykyisellä tasolla heikentynyt eikä mitään lisärasitusta ole mahdollista sallia kaavoituksen kautta.